

PER KOERIER

Aan de Minister van Infrastructuur en Milieu
Mevrouw M.H. Schultz van Haegen – Maas Geesteranus

DEN HAAG

- c.c. Voorzitter van Tweede Kamer der Staten Generaal
mevrouw G.A. Verbeet
c.c. Alle Tweede Kamer-fracties

Datum
2 februari 2011

Briefnummer
EGSBE20110131MWG

Dossier
Stadsvervoer

Bijlage(n)

Betreft: Ultimatum

Excellentie,

Er heerst grote onrust onder het personeel van de drie stadsvervoersbedrijven in Amsterdam, Rotterdam en Den Haag, GVB, RET en HTM. Deze onrust vloeit voort uit een tweetal voornemens van het kabinet Rutte die er samen toe zullen leiden dat op afzienbare termijn het openbaar vervoer in de grote steden met 35 à 40 procent zal moeten worden gereduceerd. In de financiële bijlage in het Regeerakkoord "Vrijheid en verantwoordelijkheid" van de VVD en CDA en in het Gedoogakkoord met de PVV worden de volgende twee bezuinigingsposten genoemd: ten eerste wordt een bezuiniging van 120 mln euro structureel ingeboekt als gevolg van het aanbesteden van het Openbaar Vervoer in de grote steden en ten tweede wordt een bezuiniging ingeboekt van 5% op de rijksbijdrage aan de Brede Doeluitkering Verkeer en Vervoer (hierna: BDU). Daarnaast wordt de reële groei van de BDU afgeroomd met 1,1% per jaar.

Deze reducties zullen bij elkaar opgeteld grote gevolgen hebben voor de kwaliteit en de kwantiteit van het stadsvervoer in de grote steden en zullen bovendien verstrekende negatieve gevolgen hebben voor de veiligheid van reizigers en personeel in het openbaar vervoer, de werkgelegenheid en de rechtspositie van de betrokken medewerkers.

Openbare aanbesteding in het stadsvervoer

De aanbesteding van het openbaar vervoer in Nederland is gefaseerd ingevoerd. Op dit moment is alleen het stadsvervoer in de steden Amsterdam, Den Haag en Rotterdam nog niet aanbesteed. In het Besluit personenvervoer 2000 is nu geregeld dat de multimodale concessies voor bus en voor tram en/of metro op 1 januari 2012 moeten zijn aanbesteed en dat de concessies voor tram en/of metro op 1 januari 2017 moeten zijn aanbesteed. In de Wet Personenvervoer 2000 is geregeld dat het stadsvervoer openbaar aanbesteed moet worden.

De motie Roefs c.s.

In 2007 heeft het Tweede Kamerlid Roefs een motie ingediend op de Wet personenvervoer 2000 (hierna: Wp 2000). De motie Roefs c.s. verzoekt de regering om voor de stadsregio's Amsterdam, Rotterdam, Haaglanden de openbare aanbesteding van het openbaar vervoer niet langer te verplichten en de Wp 2000 daaraan aan te passen omdat in deze drie stadsregio's een complex en uitgebreid netwerk van bus-, tram- en deels ook metrovervoer bestaat.

Bij brief van Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat van 7 september 2007 is aangegeven op welke wijze uitvoering zal worden gegeven aan de motie Roefs. De Wp 2000 moet zodanig aangepast worden dat verplichte openbare aanbesteding van het openbaar vervoer voor de drie stadsregio's Amsterdam, Rotterdam en Haaglanden wordt vervangen door een keuzevrijheid tussen openbare aanbesteding en inbesteding van het openbaar vervoer. De reiziger is gebaat bij een logisch samenhangend aanbod van openbaar vervoerdiensten op regionaal niveau. Juist in stedelijke gebieden met complexe netwerken van bus, tram en metro kan het mogelijk zijn dat het reizigersbelang meer gewaarborgd wordt door inbesteding dan door openbare aanbesteding. Deze keuzevrijheid past binnen de PSO-verordening die overigens wel voorwaarden stelt aan de mogelijkheid van inbesteding. Deze voorwaarden zijn: zeggenschap van de desbetreffende plusregio over het vervoerbedrijf als ware het de eigen dienst en het voorkomen van overcompensatie. Aanbesteding blijft het uitgangspunt in de Wp 2000.

Nederland zou overigens niet het enige land zijn dat gebruik maakt van de mogelijkheid die de PSO-verordening biedt om een deel van het openbaar vervoer in te besteden. Ook Duitsland en Frankrijk hebben laten weten dat zij de keuzevrijheid zullen gebruiken om te kiezen tussen openbare aanbesteding en inbesteding van delen van hun openbaar vervoer.

De motie Roefs is op 5 juli 2007 aangenomen met een meerderheid in de Tweede Kamer. Uw voorganger, de heer Eurlings, minister van Verkeer en Waterstaat, heeft op 3 mei 2010 een wetsvoorstel met een wijziging van de Wp 2000 ingediend bij de Tweede Kamer waarin de motie Roefs is verwerkt (Tweede Kamer, 2009-2010, 32 376, nr. 2).

De PVV heeft destijds voor de motie Roefs gestemd, terwijl de PVV als gedoogpartner van dit kabinet in de financiële bijlage van het gedoogakkoord zich opstelt als voorstander van openbaar aanbesteden. Bovendien heeft de PVV tot voor kort in de gemeenteraad van Den Haag aangegeven faliekant tegen aanbesteding van het vervoer in de grote steden te zijn. Later is de PVV van standpunt veranderd vanuit de redenering dat er als gevolg van de verplichte openbare aanbesteding van het openbaar vervoer in de grote steden 120 miljoen extra beschikbaar zou komen voor de ouderenzorg, zo heeft het Haagse PVV-lid de Mos toegevoegd. Doordat de PVV draait op haar standpunten over al dan niet openbaar aanbesteden wordt de onrust onder het personeel van de Stadsvervoerbedrijven vergroot.

Bezuiniging als gevolg van openbare aanbesteding

Al snel is echter duidelijk geworden dat de aan de openbare aanbesteding gekoppelde bezuiniging op drijfzand rust omdat deze post is gebaseerd op berekeningen uit 2005 die geenszins actueel meer zijn. Uit onze berekeningen, die inmiddels breed worden onderschreven door onder andere directies van de drie Stadsvervoerbedrijven, gemeenten, stadsregio's en diverse politieke partijen, blijkt dat openbaar aanbesteden niets oplevert. De bezuinigingen hebben immers al plaatsgevonden doordat de drie stadvervoerders GVB, RET en HTM in de afgelopen jaren alles in het werk hebben gesteld om marktconform te worden. Inmiddels is bij de drie Stadsvervoerbedrijven vastgesteld dat die marktconformiteit ruimschoots aanwezig is. Het bovenstaande wordt nog eens onderschreven door het in opdracht van de Tweede Kamer verrichte onderzoek "Efficiencygegevens regionaal stad- en streekvervoer" van Twijnstra en Gudde van 19 november 2010.

De Stadsvervoerbedrijven GVB, RET, en HTM zullen geen reële kans hebben om in een onverhoopte openbare aanbestedingsprocedure mee te doen. Zij kunnen immers niet onder de prijs inschrijven terwijl de op Franse en Duitse staatssteun drijvende concurrentie dat wel mag. De Stadsvervoerbedrijven kunnen dat niet vanwege het ontbreken van vermogen om een tijd verlies te lijden. Bovendien kunnen deze voornemens leiden tot het einde van de

integrale aanpak van het openbaar vervoer met alle gevolgen van dien voor de drie grootstedelijke gebieden. Het is nota bene deze integrale aanpak die wordt onderschreven door de Europese Commissie en als voorwaarde wordt gehanteerd voor de mogelijkheid tot onderhandse gunning wat in tal van grootstedelijke gebieden in Europa heeft plaatsgevonden of zal gaan plaatsvinden.

Het personeel van GVB, RET en HTM voelt zich door de politiek bedrogen. In de eerder genoemde brief van de Staatssecretaris mevrouw Huizinga van Verkeer en Waterstaat uit oktober 2007 is er toegezegd dat als de marktconformiteit kan worden aangetoond de mogelijkheid om te kiezen voor inbesteding zou blijven bestaan. Na jaren van bezuinigingen en reorganisaties kunnen de drie Stadsvervoerbedrijven goede rapportcijfers op het gebied van marktconformiteit overleggen. Het huidige kabinet met als motto "afspraak is afspraak" geeft echter niet thuis en besluit tot verplichte openbare aanbesteding in plaats van de keuzevrijheid die voortvloeit uit de motie Roefs.

Bezuiniging op de Brede Doeluitkering

Voorts is er nog een bezuiniging aangekondigd van 5% op de rijksbijdrage aan de BDU. Abvakabo FNV en FNV Bondgenoten kunnen deze bezuiniging – die nog bovenop de eerdergenoemde bezuiniging van 120 mln euro structureel bij openbare aanbesteding komt – niet anders zien dan een bezuiniging die op geen enkele manier kan worden gezien als een investering in het openbaar vervoer en die enkel kan leiden tot beduidend lagere frequenties en/of minder dienstverlening - waaronder het in overleg met de opdrachtgever compleet schrappen van lijnen - door welk OV bedrijf dan ook, zowel aanbesteed als onderhands gegund. Dit nog afgezien van de effecten op het verkeer en vervoerbeleid in deze regio's welke zich onder andere zal vertalen in het nog verder dichtslippen van de grootstedelijke centra. Minder exploitatie bij de Stadsvervoerbedrijven, zal leiden tot uitval van bus-, tram- en metrolijnen. Dit zal ongetwijfeld gevolgen hebben voor de werkgelegenheid van de werknemers van de stadsvervoerbedrijven. De bezuinigingen zullen onvermijdelijk ook leiden tot een verslechtering van het veiligheidsniveau in het stadsvervoer voor reizigers en personeel. Dit als gevolg van de daaruit voortvloeiende vermindering van conducteurs, controleurs en toezichthouders in het Stadsvervoer.

De eisen van Abvakabo FNV en FNV Bondgenoten

Abvakabo FNV en FNV Bondgenoten zijn van mening dat openbare aanbesteding en de bezuinigingen in het Stadsvervoer zullen leiden tot grote negatieve gevolgen voor de kwantiteit en de kwaliteit in het Stadsvervoer. Bij openbare aanbesteding zullen de Stadsvervoerbedrijven ophouden te bestaan. Voorts hebben de Stadsvervoerbedrijven berekend dat de voorgestelde bezuinigingen zullen moeten leiden tot 35 tot 40% minder exploitatie. Dit betekent concreet dat er bus-, tram- en metrolijnen zullen moeten uitvallen waardoor dit zeer forse consequenties voor werkgelegenheid van de werknemers zal hebben.

De bezuinigingen zullen onvermijdelijk ook leiden tot een verslechtering van het veiligheidsniveau in het stadsvervoer voor reizigers en personeel. Dit als gevolg van de daaruit voortvloeiende vermindering van conducteurs, controleurs en toezichthouders in het Stadsvervoer.

Op 22 november 2010 zijn Eric Vermeulen, bestuurder van Abvakabo FNV en Janny Koppens, bestuurder van FNV Bondgenoten hierover namens het personeel van GVB, RET en HTM met u in gesprek geweest. Zij hebben in dit gesprek de bezwaren van het personeel en de vakbonden tegen de door u voorgestelde aanpak ingebracht. Uit uw uitlatingen na dat gesprek blijkt echter dat u door zult gaan op de ingeslagen weg van verplichte openbare aanbesteding. U heeft bovendien aangekondigd dat u met een nota van wijziging zult komen op het thans in de Tweede Kamer ingediende wetsvoorstel over de wijziging van de Wp 2000. In deze nota van wijziging zal verplichte openbare aanbesteding worden opgenomen in strijd met de motie Roefs c.s.

Abvakabo FNV en FNV Bondgenoten maken zich grote zorgen over de arbeidsonrust en de onzekerheid in het stadsvervoer die is ontstaan door de dreiging dat er toch openbaar aanbesteed moet worden en door de bezuinigingen die er op het stadsvervoer afkomen.

Uw bericht van 1 februari 2011 waarin u aankondigt dat Amsterdam, Rotterdam en Den Haag een jaar extra de tijd krijgen om zich voor te bereiden op de aanbesteding van het openbaar vervoer, doet hieraan niet af.

In gezamenlijke ledenvergaderingen van Abvakabo FNV en FNV Bondgenoten hebben de leden gevraagd om over bovenstaande problematiek een luid en duidelijk signaal aan de politiek te geven.

Wij stellen u daarom de volgende eisen:

- De schriftelijke toezegging dat u ten spoedigste in de Tweede Kamer het wetsvoorstel zult verdedigen waarin de wijziging is opgenomen op de Wp 2000 waarbij de keuzevrijheid tussen openbare aanbesteding en inbesteding van het Stadsvervoer in de G3 wordt gehandhaafd;
- De schriftelijke toezegging dat de inboeking van de bezuiniging van 120 mln euro als gevolg van het aanbesteden van het Stadsvervoer in de drie grote steden komt te vervallen;
- De schriftelijke toezegging dat de bezuiniging van 5% op de rijksbijdrage op de Brede Doel Uitkering Verkeer en Vervoer komt te vervallen dan wel substantieel wordt verminderd.

Indien u niet uiterlijk op woensdag 9 februari 2011 vóór 10.00 uur aan de door Abvakabo FNV en FNV Bondgenoten gestelde eisen heeft voldaan dan dient u er rekening mee te houden dat Abvakabo FNV en FNV Bondgenoten hun leden op zullen roepen tot collectieve acties vanaf maandag 14 februari tot en met woensdag 16 februari 2011. Over de aard en de omvang van deze en eventuele vervolgacties zullen wij de betrokken werkgevers GVB, HTM en RET separaat berichten.

Voor overleg over dit ultimatum en/of de uitvoering daarvan kunt u te allen tijde contact opnemen met de verantwoordelijke vakbondsbestuurders: Abvakabo FNV, de heer E. Vermeulen en FNV Bondgenoten, de heer F. Szablewski,

Hoogachtend,

E.L. Snoey
Bondsvoorzitter
Abvakabo FNV

A. Jongbloed
Coördinator Arbeidsvoorwaarden
FNV Bondgenoten

R.M. Kuin
Bondssecretaris
Abvakabo FNV

F. Szablewski
Bestuurder HTM
FNV Bondgenoten

Postadres:
Abvakabo FNV
Boerhaavelaan 1
2700 KT Zoetermeer

Postadres:
FNV Bondgenoten
Pegasusweg 200
3067 KX Rotterdam